

فرهنگ شهر

به همت فرهنگسرای پایداری

نخستین جشنواره فضای سبز عمودی برگزار می‌شود

نخستین جشنواره فضای سبز عمودی شهر تهران به‌منظور ترویج و توسعه فضای سبز و اشاعه فرهنگ اهتمام به نمای سبزی ساختمان‌های موجود، از سوی فرهنگسرای پایداری برگزار می‌شود. حامد رضایی، رئیس فرهنگسرا با اعلام این خبر اظهار داشت: این طرح با عنایت و توجه بیشتر به فضای سبز محیط و محل زندگی و به‌منظور تلطیف فضا و کاهش استرس در خانه اجرا می‌شود و جشنواره فضای سبز عمودی در واقع نمادی است از «بازگشت به طبیعت» که زندگی شهری و ماشینی به فراخور ماهیت ذاتی‌اش ما را از آن دور می‌سازد و بازگشت به حسن توجه و اهتمام به طبیعت می‌تواند از استرس، اضطراب و تشویش‌هایی که انسان امروزی در زندگی با آنها دست و پنجه نرم می‌کند، بکاهد و در ایجاد انرژی و بازتولید فضای ذهنی مثبت گام بردارد. دبیر نخستین جشنواره فضای سبز عمودی و رئیس فرهنگسرای پایداری تصریح کرد: با چنین نگرشی و به علت تجربه نخستین، این طرح به صورت پایلوت و آزمایشی در منطقه ۳ پایتخت اجرا می‌شود و با در نظر داشتن ابعاد آن امیدواریم در سال‌های آینده مباحث یاد شده در قالب شهری و سپس در سطح ملی و کشوری برگزار شود. وی اظهار داشت: چون این طرح عموم شهروندان از جوانان تا میانسالان را دربر می‌گیرد، بنابراین سعی شده با ارائه تعریفی ساده از فضای سبز عمودی، ایجاد و ارائه آثار تسهیل باشد. با این وصف، گل و گیاه به کار رفته در نمای ساختمان یا مجتمع‌های مسکونی، اداری و تجاری از جمله پنجره‌ها و بالکن تعریف ساده از این طرح است. وی در خصوص شرایط شرکت در این جشنواره اظهار داشت: ساکنین واحدهای مسکونی اداری و تجاری منطقه ۳ شهر تهران با لحاظ کردن تعریف فضای سبز عمودی می‌توانند حداکثر تعداد پنج عکس از نمای سبز عمودی محل سکونت یا کار خود را با دوربین‌های حرفه‌ای، آماتور و یا دوربین تلفن همراه گرفته و به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

کوناه از تهران

معیار منطقه ۱۵ بهسازی شد

معاون فنی و عمرانی شهرداری منطقه ۱۵ از اجرای عملیات بهسازی در معابر این منطقه خبر داده و گفته است: عملیات پیاده‌روسازی، لکه‌گیری و روکش اساسی آسفالت جدولبندی در سطح محلات بیست‌گانه این منطقه انجام شده است. مهندس حلاجیان افزود: بیش از ۴۶ هزار و ۵۰۰ متر طول جدولبندی در سطح نواحی هشتگانه شامل ۱۸ هزار و ۶۰۰ متر طول تکجدول، حدود ۱۳ هزار متر طول کانیو و حدود ۱۵ هزار متر طول نهر اجرا شده است. ۳۷ هزار و ۷۶۵ مترمربع پیاده‌روسازی در سطح معابر این منطقه بویژه معبرهای مهم شامل خیابان‌های نفیس، هنرستان، کلهر، ابراهیمی، بوعلی، بلوارابودر، ۱۵ متری چهارم افسریه و تقاطع‌های بیست‌تری افسریه اجرا شده است.

احداث خط ویژه اتوبوسرانی در ضلع شمالی خیابان پیروزی

خط ویژه اتوبوسرانی به طول تقریبی یک کیلومتر در ضلع شمالی خیابان پیروزی احداث شد. شهردار ناحیه ۲ اظهار داشته است: به‌منظور تسریع در رفت‌وآمد مسافران، افزایش سرعت وسایل نقلیه عمومی خط ویژه اتوبوسرانی در ضلع شمالی خیابان پیروزی حداقل خیابان عادل‌لی و بیمارستان فجر از شرق به غرب به طول ۸۵۰ متر احداث شد. در این مسیر ۴ ایستگاه اتوبوسرانی نیز احداث شده است. معبر عابر پیاده نیز در این مسیر اتوبوس ویژه به‌منظور ایمنی تردد مسافران به عرض ۲ متر و با نرده محافظ جداسازی شده است.

بهر مبرداری از مرکز اسکان کارگری در غرب تهران

با هدف ساماندهی و ارائه خدمات بهداشتی و رفاهی به کارگران خدمات شهری، مرکز اسکان کارگری در بزرگراه آبیناسان احداث شد. معاون فنی و عمرانی منطقه ۵ گفته است: مرکز اسکان کارگری در زمینی به مساحت ۳۰۰ متر مربع جهت ساماندهی و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به کارگران آغاز به کار کرده و در آن اتاق استراحت، نمازخانه و سرویس بهداشتی طراحی شده است.

برگزاری تور گردشگری انقلاب در تهران

۳۱ هزار نفر از دانش‌آموزان، دانش‌جویان و شهروندان تهرانی درسی و یکمین جشنواره سالروز پیروزی انقلاب اسلامی با دستاوردهای مدیریت شهری و اماکن تاریخی مرتبط با انقلاب اسلامی آشنا می‌شوند. در این تور گردشگری از یادگاران رژیم منحوس پهلوی از جمله موزه عبرت بازدید می‌شود و شهروندان از برج میلاد، تونل توچید و اماکن گردشگری تهران نیز بازدید می‌کنند.

احداث پارک‌هایی با طراحی جدید در محدوده حریم پایتخت

پارک‌هایی با رویکردها، طراحی و کاربری‌های نوین در محدوده حریم احداث می‌شود. مدیرکل حریم شهرداری تهران با اشاره به لزوم استفاده منطقی و اصولی از فضاهای اراضی موجود در حریم گفته است: هدف حفظ و صیانت از محدوده حریم است که با احداث تفرجگاه‌هایی همچون فضای سبز و پارک با گرایش‌هایی خاص به جای درختکاری صرف در حریم شهر تهران تحقق یافته و استفاده از این فضاها را به بهترین نحو ممکن می‌سازد. سیدصباح‌الدین متقی افزود: بدین ترتیب شهروندی که به این تفرجگاه‌ها می‌رود، در کنار استفاده از امکانات پارک‌ها می‌توانند از برنامه‌های علمی-فرهنگی در حد خانه‌های علم بهره‌بردارند.

توضیحات شهرداری منطقه ۲۲

پس از درج گزارشی درباره «قطع درختان وردآورد برای ساخت خانه‌های کارکنان شهرداری تهران» شهرداری منطقه ۲۲ جوابیه و توضیحاتی را به دفتر روزنامه ارسال کرد که این توضیحات در اول بهمن ماه منتشر و در ذیل آن مطلبی با عنوان «اشکالات اساسی در جوابیه شهرداری منطقه ۲۲» نیز چاپ شد. روابط عمومی شهرداری منطقه نیز در جواب به «پاسخ ایران» توضیحاتی ارائه کرده است که در زیر می‌آید.

در پاسخ به موضوعات مطرح‌شده شامل کاربری باغات و درختکاری به منظور جلوگیری از تصرف اشخاص سرانه فضای سبز اعلام می‌دارد: همانگونه که قبلاً اشاره کردید طرح تفصیلی منطقه ۲۲ در سال ۷۸ مصوب شده و قبل از آن عمده اراضی منطقه بویژه در حد غربی غیر کاربری بوده و کاربری باغ مفهومی ندارد. ضمن این که در ختجه‌های موجود در آن محدوده در سال ۷۴ کاشته شده و قبل از طرح تفصیلی منطقه اقدام شده و بدیهی است چنانچه کاربری اراضی مذکور، مشخص بود نهال کاری در آنها صورت نمی‌گرفت لذا شهرداری در راستای حفظ و حراست حریم شهر تهران در سنوات یاد شده اقدام به کاشت در آن محدوده نمود. همچنین اخذ مجوزات کمیسیون‌های ماده ۷ و ماده ۵ برای این گونه اراضی با این وسعت الزامی است. ضمناً یادآور می‌شود که در محاسبه سرانه فضای سبز محاسبه کاربری‌هایی غیر از فضای سبز جزو سرانه نبوده و اشاره به باغاتی که در طرح تفصیلی مصوب کاربری غیر از فضای سبز دارند، غیرکارشناسی بوده و جهت اطلاع بیشتر گزارشگر متر از ۲۵ مترمربع سرانه صرفاً در رده محله و ناحیه می‌باشد و نه رده منطقه که با محاسبه مساحت پهنه‌ها در طرح جامع و جمعیت منطقه این محاسبه‌های آسان است و به نظر می‌رسد که با قلم‌فرسایی واقعیت‌ها تغییر نمی‌کند.

گفت: بخش زیادی از صنایع در جاده مخصوص مستقر هستند، بنابراین نیازمند تمهیدات ویژه‌ای در این محدوده هستیم تا آلودگی هوای آنجا کنترل شود و افزایش نیابد.

خاطر این اقدام پاسخ بخواهد و موضوع را از طریق قانونی پیگیری کند و قطعاً عاملان این تخریب باید در برابر اقدامات خود پاسخگو باشند. سرپرست محیط زیست استان تهران افزود: شهر تهران از نظر آلودگی هوا شرایط حساسی دارد و شهرداری تهران نه تنها باید برای حفظ فضای سبز موجود تلاش کند بلکه باید بر آن بیفزاید و همچنین از تخریب فضای سبز و قطع درختان از سوی عوامل زیرمجموعه خود و یا افراد و نهادهای دیگر جلوگیری کند. گل‌علی‌زاده تصریح کرد: با این حال متأسفانه شاهد هستیم که در چند سال اخیر دوستان ما در شهرداری تهران به این مهم توجهی نداشته‌اند و همین بی‌توجهی موجب از بین رفتن بخش زیادی از فضای سبز پایتخت شده است. وی همچنین با تأکید بر ضرورت حفظ فضای سبز در محدوده جاده مخصوص

وردآورد) بازدید می‌کنند و از نزدیک در جریان اتفاقات رخ داده در این منطقه قرار می‌گیرند. سرپرست محیط زیست استان تهران با تأکید بر ضرورت پاسخگویی شهرداری منطقه ۲۲ درباره تخریب فضای سبز گفت: چنانچه شهرداری برای قطع درختان دارای مجوز است، باید مستندات اخذ مجوز کاربری مسکونی را به ما ارائه دهد تا براساس آن تصمیمات لازم اتخاذ شود. وی افزود: به هر حال پس از تمامی بررسی‌ها، کمترین کاری که صورت خواهد گرفت، جنگلکاری به میزان ۲/۵ برابر درختان قطع شده است. گل‌علی‌زاده با اشاره به اینکه قطع درخت در هر شرایطی و با هر مجوز کاربری، از قوانین و ضوابط خاصی برخوردار است، اظهار داشت: استانداری تهران به عنوان بالاترین نهاد اجرایی استان حق دارد که از شهرداری به

جریمه قطع درختان وردآورد (منطقه ۲۲ تهران)، جنگلکاری و کاشت درخت به میزان ۲/۵ برابر فضای سبز تخریبی است. داریوش گل‌علی‌زاده سرپرست محیط زیست استان تهران با بیان این مطلب به خبرنگار «ایران» گفت: موضوع قطع درختان منطقه وردآورد و تخریب فضای سبز آن پیگیری شده و همچنان در دستور کار کمیته فضای سبز استانداری تهران قرار دارد. وی افزود: از شهرداری منطقه ۲۲ تهران در این‌باره توضیح خواستیم و آنها توضیحات خود را ارائه دادند و هم‌اکنون کارشناسان و مسئولان محیط زیست در حال بررسی مستندات و توضیحات شهرداری منطقه هستند.

گل‌علی‌زاده ادامه داد: در طول این هفته نمایندگان محیط زیست، استانداری، شهرداری و شورای شهر از محل (منطقه

عبور از «بازارچه حمام نواب»

(به یاد شهید محمد بخارایی)

محمد، گوشه راست آخرین پرتره قبل از شهادت - تصویر منحصر به فرد فضای حیاط دبستان صبا در سال ۱۳۳۴ - ایستاده نفر پنجم از سمت راست شهید بخارایی می‌باشد

روح‌الله مهرپارسا (بخش نخست)

محله‌ها در همه ادوار تاریخ کشور، عامل، بانی، موجد و مسبب بسیاری از حرکات، افعال، کردار و رفتارها توسط اهالی محل بوده‌اند و هنوز با گذشت سال‌ها، محله‌ها در تمامی سطح کشور هر یک برای خود تاریخی شفاهی یا مدون و مکتوب دارند. یادش به خیر؛ ۴۹ سال پیش هر روز صبح و بعدازظهر به اتفاق شهید محمدبخارایی برای رسیدن به دبیرستان «بدر» با دوچرخه بعد از پشت سر گذاردن خیابان‌های مولوی و سیروس از محله امامزاده یحیی، باغ بسته بک و سرانجام بازارچه حمام نواب گذشته تا به کوچه نصیرالدوله محل مدرسه می‌رسیدیم. برای آشنایی بیشتر به منطقه اگر خیابان ری را از طریق سه راه «امین‌حضور» طی کنید در اواسط این خیابان دست راست، کوچکی وجود دارد که به کوچه «دردر غربی» معروف است. وقتی به انتهای این کوچه رسیدی خود را در میان بازارچه‌های می‌یابی که طاق فلزی و مغازه‌های بسیاری دارد. این، «بازارچه حمام نواب» است که روزگاری معروف‌ترین بازارچه تهران با طاق آجری بود؛ زمانی هم در دهه‌های قبل بازارچه و حمام دستمایه فیلمی به نام «قیصر» گردید. ابتدا سرگذشت بازارچه از زبان ریش سفیدی از محله و سپس بیان خاطرات شهید بخارایی و دبیرستان بدر و دیگر قضایا.

محله «حمام نواب» بازار ماست‌بندها بازارچه حمام نواب با مغازه‌های بسیارش تمام احتیاجات منطقه معروف به «امامزاده یحیی» و محله‌های اطراف را تأمین می‌کرد. از شغل‌های عمده در این بازارچه نیز «ماست‌بندی» بود؛ آن طور که قدیمی‌ها نقل می‌کنند مردم از تمام نقاط تهران برای خرید ماست به این بازارچه می‌آمدند. اکنون در این بازارچه کوچکی به همین نام وجود دارد که اسم آن خاطرات فراموش‌نشده‌ای گذشته را در ذهن پدربزرگ‌های محله زنده می‌کند. در حال حاضر قدیمی‌های محل در اقلیت هستند و اکثر قریب به اتفاق اهالی این منطقه از شهرستانی و معاودین عراقی نیز می‌باشند. بازارچه چون دیگر محله‌های عودلاجان بیش از دویست سال تاریخچه دارد.

ساختمان‌های اولیه آن بارها دگرگون و تجدید بنا شده و بازارچه نام‌های مختلفی به خود گرفت که آخرین اسم این محله همان حمام نواب است. «نواب» که قبل از انقلاب خیابانی هم به همین نام وجود داشت که به «نواب صفوی» تغییر یافت یکی از رجال معروف دوره قاجار به حساب می‌آمد و بیشتر خانه‌ها و باغ‌های بزرگ این منطقه را مالک بود. او در این محله بازارچه و حمامی بنا کرد که هنوز پس از گذشت سال‌ها یکی از بازارچه‌های صاحب‌نام به شمار می‌رود.

مغازه‌های بازارچه طبق وصیت نواب وقف مسجد «محمودیه» واقع در خیابان امیرکبیر شرقی نزدیک کوچه میرزا محمود وزیر است که مدیریت آن به عهده سازمان اوقاف

می‌گردید. در ساعت ۹ صبح بازارچه از ازدحام خاصی برخوردار بود و از همه جور آدمی در بازارچه پیدا می‌شد. این ازدحام تا ساعت ۶ بعدازظهر ادامه داشت. در این ساعت بازارچه کم‌کم رو به خلوتی می‌رفت و دوباره صدای به هم خوردن درهای چوبی مغازه‌ها به گوش می‌رسید و می‌رفت تا بازارچه یک روز فعالیت خود را پشت سر گذارد.

در ساعت ۷ شب کار قهوه‌خانه بازارچه با نقالی «حاج غلامحسین غول بچه» رونق می‌گرفت که از نقال‌های معروف تهران قدیم بود. علاقه‌مندان به نقالی از خود محل قهوه‌خانه می‌آمدند. این بازارچه تقریباً از آغاز دهه بیست به تدریج طاق‌های آجری خود را از دست داد و مغازه‌ها هم به علت فرسودگی تجدید بنا نشد. در طول بازارچه شش کوچه معروف وجود دارد که در حال حاضر با نام‌های نورانی شهدا تغییر یافته‌اند. نام‌های قدیمی کوچه‌ها عبارت بود از «ماست‌بندها»، «بیدل»، «عزت‌الدوله»، «نصیرالدوله»، «حاج سقاآبشی» و «دردار». کوچه دردار قبل از احداث خیابان ری مستقیماً انتهایش به خندق‌های شرق شهر (خیابان ۱۷ شهریور کنونی) متصل بود. دری داشت که شب‌ها بسته

و امور خیریه می‌باشد. از سرتخت تا باغ بسته بک بازارچه حمام نواب در ابتدا طاق آجری داشت و مغازه‌هایش هم سردرهای آجری و درهای چوبی داشتند. درهای چوبی آنها به گونه‌ای بود که قطعات چوب در دوریل حرکت می‌کرد و موقع بسته‌شدن در کنار هم قرار می‌گرفت و روی درها یا میله‌هایی از آهن محکم می‌شد. در این بازارچه شغل‌هایی نظیر علاقه‌بندی (تولید انواع نخ و قیطان)، بوجاری (پالایش انواع برنج)، ماست‌بندی، فرنی‌پزی، عدسی‌پزی، عطاری ... و وجود داشت که به خاطر‌ها پیوست. طول بازارچه بیش از یک کیلومتر بود و محله سرتخت (شمال بازارچه) را به محله باغ بسته بک (شمال محله امامزاده یحیی) متصل می‌کرد. بازارچه هر روز از ساعت ۶ صبح اندک‌اندک جان می‌گرفت و کسبه آن با شور و هیجان مغازه‌های خود را باز می‌کردند و صدای به هم خوردن درهای چوبی فضای بازارچه را پر می‌کرد.

اولین گروه مشتریان بازارچه، مردها بودند که عموماً کسبه بازار و خیابان بودند که هر روز اجناس مورد نیاز خانه را خریداری می‌کردند. این کار تقریباً تا ساعت ۸ صبح ادامه داشت و پس از آن تعداد زن‌ها و بچه‌ها در بازارچه زیاد می‌شد. در این زمان بچگان و وارو خواننده می‌شد حاضرین را سرگرم می‌کرد. با آن که بیش از دو قرن از عمر این بازارچه می‌گذرد محله‌های اطراف برای شنیدن نقل قول «بچه» به این بنای مغازه‌ها اکثراً تغییر کرده یا دوباره‌سازی شده و به جای صدای به هم خوردن درهای چوبی، صدای کرکره‌های آهنی و درهای فلزی و کنترلی به گوش می‌رسد. سال ۱۳۳۹ شمسی بازارچه حمام نواب، در مسیر رفت و آمد نوجوانی قرار داشت که چهار سال بعد یعنی یکم بهمن ماه سال ۱۳۴۳ مطبوعات آن روز پایتخت درباره‌اش نوشتند: «ساعت ۱۰ صبح امروز آقای حسنعلی منصور نخست‌وزیر روبه‌روی در ورودی مجلس شورای ملی مورد اصابت سه گلوله قرار گرفت که از اسلحه کمری جوانی بیست ساله به نام محمد بخارایی شلیک شد. ضارب به وسیله مأموران دستگیر گردید و نخست‌وزیر را بلافاصله به بیمارستان پارس منتقل نمودند که تحت نظر یک تیم پزشکی قرار گرفت.»

نام محمد بخارایی حالا دیگر یکی از اجزای لینفک تاریخ انقلاب اسلامی ایران به حساب می‌آید. بخارایی چهار، پنج سال آخر عمر کوتاه خود را در راه مبارزه با رژیم پهلوی و با نیل احیای اندیشه اسلامی گذراند؛ با همین انگیزه در اعتراض به قانون ننگین کابینتولاسیون به اعدام انقلابی حسنعلی منصور اقدام کرد.

بازخوانی زندگی و مبارزات محمد بخارایی محمد بخارایی فرزند حاج علی اکبر در سال ۱۳۲۳ هجری شمسی در جنوب تهران چهارراه مولوی خیابان صاحب جمع کوچه مسجد عصار به دنیا آمد. شش کلاس دوران ابتدایی را به اتفاق در دبستان صبا انتهای باغ فردوس مولوی نزدیک بازارچه حاج غلامعلی گذراندیم. گواهینامه سیکل اول را در سال تحصیلی ۳۹ - ۳۸ در دبیرستان فرخی دریافت کردیم و چون این مدرسه رشته‌اش طبیعی بود به اتفاق محمد و چند نفر از بچه‌های باغ فردوس مولوی در دبیرستان بدر واقع در خیابان ری روبه‌روی کوچه آبشار، بالاتر از بازارچه حمام نواب رشته ریاضی را شروع کردیم.

محمد، گوشه راست آخرین پرتره قبل از شهادت - تصویر منحصر به فرد فضای حیاط دبستان صبا در سال ۱۳۳۴ - ایستاده نفر پنجم از سمت راست شهید بخارایی می‌باشد

شهید محمد بخارایی با چهره‌های شاد و امیدوار به پیروزی در بیدادگاه شاه